

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Indbydelseskrist

til

den offentlige Gramen

i

Frederiksborg lærde Skole

i Juli 1850.

Kjøbenhavn.

Statens pædagogiske Studiesamling
København V.

Indbudelseskrist

til

den offentlige Examen

i

Frederiksborg lærde Skole

i Juli 1850.

Skolefesterretninger for Skoleaaret 1849—1850 af Dr. H. M.
Glemmer, Professor og Skolens Rector.

Copenhagen.

Trykt hos J. C. Scharling.

Offentlig Foranstaltung.

Da Rummet ifst tillader at aftrykke in extenso den under 13de Mai 1850 fra Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet emanerede Beskendtgjørelse om en Underviisningsplan og Examensbestemmelser for de lærde Skoler, hvorved den provisoriske Plan af 25de Juli 1845 væsentligt modificeres, maa jeg her indskrænke mig til extractviis at meddele følgende Puncter af samme, der maatte synes at have mere almindelig Interesse.

Af Skolens 7 Classer bliver for Fremtiden 7de Classe toaarig, alle de øvrige eetaarige, hvilken Bestemmelse første gang træder i Kraft for de Disciple, der ved Hovederamen i 1850 opslottes i 6te Classe. Ved Hovederamen i 1851 vil altsaa hele daværende 6te Cl., forsaavidt Bedkommende dertil findes modne, blive opslottet i 7de Cl., saavel det ældre Hold, der 1ste Sept. 1849 opslottedes i 6te Cl., som det yngre, der 1ste Sept. 1850 opslottes i samme, det først nævnte Hold for at underfaste sig Afgangseramens sidste Deel efter eet Års Forløb, det sidstnævnte efter 2 Års Forløb.

Underviisningen i Religion absolveres ifst, som hidtil, i 6te Cl., men fortsættes i 7de, og dette Tag bliver som Følge deraf Gjenstand for Prøve ved Afgangseramens sidste Deel, hvorimod som hidtil Tydsk, Fransk, Geographi og Na-

turhistorie absolveres i 6te Cl., og Afgangseramens første Deel kun kommer til at indbefatte disse 4 Fag. Mundtlig Oversættelse fra Danskt paa Fransk ved Afgangseramen bortfalder. Underviisningen i Fransk begynder i 2den Cl.

Underviisning i Physik og Hebraisk gives kun i 7de Cl., det første Fag med noget flere Timer.

Af Betingelserne for Optagelse i Skolen maa jeg efter de her stedfundende Forhold særligt udhæve Færdighed i at læse latin og dansk Tryk og Skrift.

Skoleaaret tager sin Begyndelse d. 23de August og sluttet d. 22de August; Sommerferien indbefatter Tiden fra d. 23de Juli til d. 22de August eller Skoleaarets sidste Maaned; Hovederamen holdes i Juli Maaned umiddelbart før Sommerferien; Afgangseramen afholdes i den sidste Underviisningsmaaned, eller Tiden fra 23de Juni til 22de Juli, saavidt muligt samtidigt med Hovederamen. De Disciple i 7de Cl., som indstille sig til Afgangseramens anden Afdeling, deelstager ikke i samme Åars Skolehovederamen. Derimod er Afgangseramens første Deel ikke som hidtil en særlig fra Hovederamen adskilt Prove blot i vedkommende 4 Fag, men den er en Bestanddeel af 6te Classes Hovedexamen for samme Åar, saa at Vedkommende ikke eramineret to Gange i de samme Fag, eller, som det udtryffes i Motiverne, „den er ikke andet end en Skoleeramen,“ og Disciplene i 7de Cl., som have underkastet sig denne Prove, ere hverken hele eller halve Studenter, men som hidtil hverken Mere eller Mindre end Skoledisciple. Den Titel af Student eller Gymnasiast, som stundom Folk udenfor Skolen af en ilde forstaet Høflighed give mine Disciple i 7de Cl., frabede disse sig paa det Bestemteste. De satte deres Øre i at være og kaldes Skoledisciple; Studenter haabe de at blive

naar de have gjennemgaaet 7de Cl., men ikke før; hvad Gymnasiaster ere for Noget i Danmark, vide hverken de eller jeg; i Preussen har man Gymnasier og Gymnasiaster, men ikke i Danmark; og hvis de udvidede Skoler sit Titel af Gymnasier, vilde Benævnelsen Gymnasiast være at bruge ligesaafslut om Disciplenc i 1ste, som om dem i 7de Cl.

Befindes nu en Discipel efter Udfaldet af hele Hovederamen ikke moden til at opflettes fra 6te til 7de Cl., da verbliver han at deeltage i 6te Classes hele Underviisning gaafse som dens øvrige Disciple, og har næste Aar atter at underkaste sig Proven. Forlader han derimod Skolen for videre at forberedes ved privat Underviisning, ansees han for at have fuldendt Afgangseramens første Afdeling med de i ovennævnte 4 Tag ved Hovederamen opnaade Charakterer, og har som Privatist fun at underkaste sig Afgangseramens anden Afdeling enten ved en lerd Skole eller Universitetet, hvor der, førstegang i 1853, vil blive holdt Afgangseramen for de Privatister, der enten paa Grund af Antallet ikke kunne stedes til Afgangseramen ved en lerd Skole, idet ingen Skole er forpligtet til at modtage flere end 6 Privatister til Deeltagelse i Examen, eller af andre Grunde foretrakke at underkaste sig denne Examen ved Universitetet.

Bibliotheket. Samlinger.

Bibliotheket og de videnskabelige Samlinger vedblive sta-digt at modtage Forøgelse, deels ved Forsendelser fra Cul-tusministeriet, deels ved Indkjeb saavel for den normerede Sum, 310 Nbd. aarligt, som for extraordinairt bevilgede Summer, (saaledes 200 Nbddr. til en zoologisk Samling);

saa og for Disciplenes Bidrag til Morsfabsbibliotheket, der for dette Aar har andraget 55 Krdr. Til den zoologiske Samling er for omtrent Halvdelen af den bevilgede Sum Grunden lagt ved Prof. Steenstrups velvillige Bistand, nævnlig ved Afleveringen af overcomplette Exemplarer fra Museet i Kjøbenhavn paa særdeles billige Vilkaar; og man har efter Prof. Steenstrups Ytringer Grund til at haabe, at Museet vil see sig i stand til fortsætte og completere Samlingen paa ligesaa billige Vilkaar, i hvilken Henseende dog naturligvis Meget vil være afhængigt, mindre af Museet, end af visse Tilsædigheder med Hensyn til hvad brugbart, der vil tilbydes Museet til Anskaffelse.

Et Realcatalog over Bibliotheket og de videnstabelige Samlinger er, da den gamle var blevet ubrugelig, i Vinterens Lob forfattet af Hector for at aftrykkes i Skolens Program; men da Trykningsomkostningerne ville blive iffe ganske ubetydelige, og desuden den zoologiske Samling, som bemærket, endnu kun er grundlagt, har man anset det for rigtigere under nærværende Omstændigheder at lade Trykningen beroe indtil videre.

Efterat forskellige Skridt til at fremskalde en regelmæssig Programudverling mellem svenske, norske og danske Skoler have været gjorte, saavel af andre Skolemænd, som ogsaa af Forfatteren af disse Bladé, er det mig en fornøjelse at kunne berette, at Sagen nu forsaavidt er bragt til et Resultat, at der fra Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet aarlig vil blive opsendt til den norske Regjerings Departement for Kirke- og Undervisningsvæsenet 16 Exemplarer af hvert i Danmark udkommende Skoleprogram, nemlig 1 Ex. til det norske Universitet og 1 til hver af de norske lærde Skoler, fra hvilke, forsaavidt de udgive Programmer,

gjensidigt vil blive tilstillet det henværende Ministerium det fornødne Antal Exemplarer af deres Programmer til Uddeling blandt vort Universitet og Skoler, ligesom der samtidigt hermed er gjort en Begyndelse til en gjensidig Utdeling mellem Norge og Danmark ogsaa af andre Skrifter, som udgives paa offentlig Befostring.

Afgangseramen.

Afgangseramen for 1849 ved Frederiksborg lærde Skole holdtes fra d. 3de til d. 8de Sept. incl., saaledes at de 3 første Dage anvendtes til Udarbejdelsen af de skriftlige Opgaver, og de 3 sidste Dage til den mundtlige Examination i Overværelse af den fungerende Undervisningsinspector, Prof. Dr. Fr. Lange. De skriftlige Opgaver, som sendes under Forsegling fra Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet, vare følgende.

Sydh. Stiil.

I de forste Dage af April Maaned samme Åar forsamlede en stor Mængde Bønder fra Schwarzwald sig om en vis Hans Müller af Bulgenbach. Et glimrende Optog, med rød Kappe og rød Hue, drog han i Spidsen for sine Bilhængere fra Landsby til Landsby; paa en med gronne Grenne og Baand udsmykket Bogn blev Stormfanen (Stormfahne) fjört bag efter ham. En Herold sammenkaldte overalt Befolknigen, og op læste for den de saakaldte 12 Artikler, i hvilke de Fordringer, som man troede at maatte gjøre, udtaltes paa en meget bestemt Maade; thi enhver, vilde Hans Müller, skulde erfare, hvad han havde at vente sig, hvorfor han greb til Baaben. De 12 Artikler indeholdt Fordringer af tredobbelst Art. Allerførst fordredes fuldstændig Frihed med Hensyn paa

Sagt og Fisseri (Fischfang). Fremdeles trængte Bonderne paa Dphævelsen af visse nye Rettigheder, som Herremændene havde anmasset sig over dem, nye Straffe og nye Byrder, som de havde paatvunget dem. Endelig ville Bonderne ikke længere være Livagne (Leibigen); thi Christus havde ogsaa forløst dem med sit dyrebare Blod. Tilsidst forlange Bonderne Ret til selv at vælge deres Præster, for af dem at undervises i den sande Tro, uden hvilken "de ikke vilde være andet end Kød og Blod, og udygtige til Alt." Ved første Diekast synes disse Fordringer ikke særlig store, og dog vilde de, consequent gien nemførte, have havt en saa godt som fuldstændig Emancipation til Folge.

Udarbeidelse i Modersmalet.

Hvori bestaaer den sande Fædrelandskærighed, og til hvilke andre sympathetiske Følelser støtter den sig?

Latinisk Stiil.

Ligesom tidligere alle de ypperste Veltalenhedslærere med Sver have forsøgtet den Sætning, at der til at være Xaler hører noget andet og mere, end at besidde en vis Øvelse og Færdighed i at tale, nemlig almindelig videnstabelig og fødlig Dannelsel (doctrina & mores), saaledes gør ogsaa den ødle Quinetilian det, nævnligen i den tolte Bog af hans bekjente Værk de institutione oratoria; men han turde i dette Punkt have det forud for alle sine Førgængere, at han gien nemfører (persequi) denne Sætning med større Fuldstændighed og Grundighed. I hvor hei en Grad han iovrigt er sig baade Vanfæligheden og Vigtigheden af sin Opgave bevidst, derom vidner især netop Indledningen (prooemium) til den 12te Bog. Han var nu kommen, hedder det der, til det allervigtigste Parti af hans Værk, og hvis han fra først af havde tænkt sig Byrden deraf saa tung, som han nu føler at den er, saa vilde han omhyggeligt have raadført sig med sine Kræfter. Hvad

der havde støffet ham var, at han, saaledes som Sagens Natur gjerne fører det med sig, begyndte med det Lettere og mere Bekendte. Snart var han imidlertid ligesom bleven fert ud paa Dybet af Vinden; dog saae han endnu stedse mange Seilere rundt om, der vorede at betroe sig til de samme Winde. Forst da Talerens Opdragelse var kommen til det Punkt, at han, Taleren, maatte sendes bort fra Weltalenhedslæreren, og nu enten ledes af sin egen Drift (impetus), eller føge sig en højere Bistand i Philosophiens Allerhelligste (penetralia), først da mærkede han, hvor langt han var kommen bort fra den bekendte Havn; han saae Intet om sig uden Himmel og Hav. Dog havde han fuldt og fast besluttet, hellere at gaae under, end at svigte Sagen.

Oversættelse fra Latin paa Dansk.

Priores quidem principes, excepio patre tuo, præterea uno aut altero, (et nimis dixi) vitiis potius civium, quam virtutibus lætabantur: primum, quod in alio sua quemque natura delectat; deinde, quod patientiores servitutis arbitrabantur, quos non deceret esse nisi servos. Horum in sinum omnia congerebant: bonos autem otio abstrusos, et quasi sepultos, non nisi delationibus & periculis in lucem ac diem proferebant. Tu amicos ex optimis legis, et hercule æquum est, esse eos carissimos bono principi, qui invisi malo fuerint. Scis, ut sunt diversa natura dominatio & principatus, ita non aliis esse principem gratiorem, quam qui maxime dominum graventur. Hos ergo provehis, et ostendas quasi specimen & exemplar, quæ tibi secta*) vitæ, quod hominum genus placeat: et ideo non censuram adhuc, non præfecturam morum recepisti; quia tibi beneficiis potius, quam remediis, ingenia nostra experiri placet. Et alioquin nescio, an plus moribus conferat princeps, qui bonos esse patitur,

---

*) = genus.

quam qui cogit. Flexibles quamcunque in partem duclur a principe, atque, ut ita dicam, sequaces sumus; huic enim cari, hnic probati esse cupimus; quod frustra speraverint dissimiles; eoque obseqvii continuacione pervenimus, ut prope omnes homines unius moribus vivamus.

Geometrisk Opgave.

At finde Sidens Længde og Sidesladens Areal i det regulære Tetraeder, hvis Volumen er givet = 1 cub.'

Arithmetisk Opgave.

At finde Udtrykkene for de to Tal, hvis Cubikrodders Product er givet = a, og som ere saadanne, at deres Sum divideret med deres Cubikrodders Sum og deres Differentis divideret med deres Cubikrodders Differentis give Kvotienter, hvis Sum er given = b.

Exempel: $a = 20$, $b = 208$.

Til Afgangseramens sidste Deel indstillede sig de 7 Disciple, som Året iforveien havde underkastet sig dens første Deel, nemlig Frederik Julius Isørgensen, Carl Frederik Benson, Martin Carl Vilhelm Christensen, Hans Peter Christian Benzen, Carl Christian Emil Flemmer, Georg Hermann Julius Ulrich, og Frederik Sigfred Muhle; til dens første Deel de nylig i 7de Cl. opslottede Disciple, Anton Neergaard, Johan Lorenz Lassen og Ove Sehestedt Juul. Resultatet ses af efterstaende Schema, der for de 7 Eldres Bedkommende tillige indeholder de dem ved Afgangseramens første Deel i 1848 tilfændte Charakterer.

Samme Dag, som Eramen endtes, beffendtgjorde Rector Udfaldet i en Forsamling af Lærere og Disciple, disses Forældre, og hvem der ellers havde becæret os med deres Nærværelse, omrent med følgende Ord:

„Resultatet af den nylig affsluttede Afgangseramen har været saerdeles tilfredsstillende. Af de 99 Charakterer, der i Alt ere faldne, have været 29 Ug., 42 Mg., 27 G., og 1 Tg., foruden 3 Mg. og 1 Tg. for Hebraist. Paa de enkelte Fag have disse Charakterer været saaledes fordeelte: Tydft 2 Ug. 6 Mg. 2 G.; Frank 3 Ug. 4 Mg. 3 G.; Religion 5 Ug. 4 Mg. 1 G.; Geographie 3 Ug. 6 Mg. 1 G.; Naturhistorie 2 Ug. 1 Mg.; Dansft 3 Mg. 4 G.; Latin mundtlig 3 Ug. 2 Mg. 2 G.; Latin skriftilig 2 Mg. 4 G. 1 Tg.; Graest 3 Ug. 2 Mg. 2 G.; Historie 2 Ug. 3 Mg. 2 G.; Arithmethyl 2 Ug. 4 Mg. 1 G.; Geometri 2 Ug. 1 Mg. 4 G.; Physik 2 Ug. 4 Mg. 1 G. Paa Eraminanderne have Charaktererne været saaledes fordeelte: Jørgensen 8 Ug. 4 Mg.; Benzon 9 Ug. 1 Mg. 2 G.; Christensen 3 Ug. 8 Mg. 1 G.; Benzien 1 Ug. 6 Mg. 5 G.; Flemmer 1 Ug. 7 Mg. 4 G.; Ulrich 1 Ug. 4 Mg. 7 G.; Muhle 5 Mg. 6 G. 1 Tg.; Neergaard 4 Ug. 1 Mg.; Laassen 2 Ug. 3 Mg.; Schestedt-Juul 2 Mg. 3 G.; med Hovedkarakterer førstnevnte Forste Charakter med Udmærkelse, de 4 følgende Forste Charakter, de 2 følgende Anden Charakter; de 3 sidste med gode Udsigter ad Alare.

Jeg proclamerer da som Studenter efter fuldstændig og hæderlig bestaaet Afgangseramen følgende af Skolens hidtilværende Disciple, i den Orden som Eramens Udfald har bestemt:

F. J. Jørgensen.

C. J. Benzon.

M. C. B. Christensen.

E. Chr. E. Flemmer.

H. P. Chr. Benzien.

G. H. J. Ulrich.

F. S. Muhle.

Zeg hilser Dem alle for første Gang med Studenternavnet og ønsker Dem i eget og Skolens Navn til Lykke med det vundne Resultat. Studenternavnet er et hæderligt Navn, naar det vindes paa denne Maade: det tyder paa alvorligt Arbeide, paa vaagne Nætter, paa hæderlig bestaaet Kamp mod ydre og indre Fristere; det giver Haab og Forvisning om, at De paa den Grundvold, der er lagt, ville opføre en smuk og solid Bygning, at De, i hvad Stilling i Livet De end faldes til at virke, ville vie Deres bedste Kræfter til Kamp for Ret og Sandhed. Thi De have her viist, at De have lært at agte Ret og Sandhed og Pligt. Universitetet falder Dem; det stille Skoleliv med sine Glæder og Sorger skal snart ombyttes med det mere bevægede Liv i den store Skole, fra hvilken vi først ved Desden dimitteres. Ogsaa dette Liv, hvori De nu træde over, vil byde Dem baade Glæder og Sorger; thi saa er Menneskets Lod. Men gaaer sun over til det med friskt og freidigt Mod. Universitetetaabner Dem sine Skatte: De ville benytte dem! Omgangen med jevnaldrende og ældre Studerende i en videre Kreds vil byde Dem Fristelser: dem ville De modstaae! den vil byde Dem de ødlest Glæder: dem ville De nyde med et taknemmeligt Sind til ham, fra hvem enhver god Gave og enhver fuldkommen Gave kommer! Omgangen med den større Kreds af saamange høitbegavede Jevnaldrende og Ældre vil befugte Deres Aand og udvide Deres Synskredb; Videnstabens Ide vil opgaae bestandigt lysere og klarere for Dem, og De ville engang senere, hvor De endog spredes paa denne

Jord, mindes med Glæde Deres lykkelige Barndoms og Ungdomsaar her og ved Universitetet. Dette er vort Ønske, dette er vort Haab.“

Rector tilspiede særligt til F. J. Jørgensen nogle hædrende og opmunrende Ord; mindede om at den sidste af Skolens Dimittender, som før ham havde vundet offentlig Udmærkelse ved sin Afgang til Universitetet, var nuværende Cultusminister Madvig, og udtalte de Forhaabninger, som knyttede sig til en saa hæderlig Afslutning af Skolelivet. Men det var besluttet i en Høieres Raad, at vore Forhaabninger ikke skulde gaae i Opsyldelse her paa Jorden: et Glædebefindende, som han først havde følt i de sidste Maaneder af sin Stolegang, tiltog snart i en foruroligende Grad og udviklede sig fort efter hans Ankomst til Universitetet til en dodelig Sygdom, der endte hans Liv d. 2den Febr. 1850 og oversfar brat saamange glædelige og hjære Forhaabninger. Han blev begravet her fra Skolen, og hele Byen, Høie og Lave, Unge og Gamle, fulgte ham til hans Hvilested. Efterstaende Tale af Provst Neergaard ved hans Kiste vil ved den Sandhed og Kjærlighed, hvormed den tegner Billedet af denne elstelige Personlighed, for Alle, som kjendte den Afdøde, være et hjært Minde om deres bortgangne Ven.

„Det er kun faa Maaneder siden Frederik Julius Jørgensen gif bort fra disse Sale, hvor han havde tilbragt saa mange af sit Livs gode og glade Timer — han gif bort, medtagende hædrende Bidnesbyrd af sine Lærcere, ledsgaget af deres kjærlighedsfulde Ønsker for hans Bel og af deres grundede Forhaabninger — han gif bort, hartad bojet ved Bægten af Menneskenes megen Kjærlighed, der var bleven ham til Deel, ved Bægten af Guds Raade, der havde været saa stor imod ham, og havde velsignet ham saa overslodigen.

Han gif til sit stille Hjem, for at nedlægge den Ære, Men-
nuskene havde givet ham, i sine Forældres Hænder, for at
sig Dem Tak for det, de havde gjort imod ham, medens
de sagde ham Tak for al den Glæde, han havde beredt
dem. Det var Slutningen af den første Deel af hans Liv
— jeg omtal er den saaledes, fordi deraf fremlyser hans
sjejonne Barndoms og Ungdoms Liv.

Han havde modtaget Talenter af Herren, og han brugte
dem; han havde faaet Lejlighed, og han benyttede den; men
det, der udmærkede ham, synes mig at være dette, at han
vilde altid være, hvad han skulle være, udrette, hvad han
skulle udrette, saa fuldkomment som muligt. Hvad der var
foresat ham, skulle udføres; han spurgte ikke, om det var let
eller besværligt, om de udvortes Forholde vare gunstige eller
ikke, om Dagen kunde strække til, eller Natten skulle medta-
ges. Det er noget Stort, at ville være fuldkomment, hvad
man skal være; det vorder i det religiøse Gemyt til den Be-
slutning, altid at giøre Guds Willie, det vorder til Sjælens
Fede, uden hvilken den ikke kan leve. Han gjorde Guds
Gjerning, naar han her i disse Sale aabnede sin Sjæl for
Biisdom, i det hans Lærere meddelede ham det Bedste, de
havde, afpasset eftersom han kunde modtage det; det var
Guds Gjerning, naar han aabnede sit Øje for sine Læreres
samvittighedsfulde Virken i Kjærlighed, og hans Pligtsfølelse
styrkedes ved deres Erempel; det var Guds Gjerning, naar han
hjemme arbeidede af al sin Kraft, uanfægtet af de Andres Arbe-
den i andre Retninger ved Siden af ham: han agtede deres
Virksomhed og de agtede hans. Hvad han følte i sin Samvittighed
at han skulle, det vilde han ogsaa — og han erkendte
tilvisse mange Gange, at det var Guds Willie, han saaledes
fuldbragte.

Ogsaa i Dmgang med sine Nærmeste stræbte han at være Alt, hvad han skulde være: sine Forældre en underdanig Son, sine Godskende en kjærlig Broder, til Welbehag i sin Familifreds. Hvor ofte har han beredet sin Fader og Moder en Glæde saa stor, at de ikke kunde have fået den for Penge, hvormeget har han ikke saaledes bidraget til deres huuslige Livs Lykke og milde Tilfredshed, hvor ofte have de ikke set sig glade paa ham, hvor ofte tenkt sig glade ved Tanken om ham, hvor ofte med Fryd og Haab tal til hinanden om ham, hvor ofte prijet Gud for ham. Man er saa tilboelig til at sige om den, som vandrer tidligent bort herfra, at han Intet har udrettet, men saadan Tale er ikke altid Sandhed; det er ikke blot at udrette Noget, naar man opbygger Huse og samler Penge; det er ogsaa at udrette Noget, naar man bereder Andre Glæde. I Disciple af denne Skole, som han var en Pryd for! betænker det vel og tager det til Hjerte: I have Lejlighed til at udrette meget Godt for Andre og at berede Mange Glæde! Han fuldstendte den første Deel af sit Livs Bane til Frugt for ham selv, til Welbehag for Mensneslene.

Han drog hersra derhen, hvor hans Haab stundede, og med glad Sind, om end med svækket Helbred, traadte han ind paa den nye Uddannelses, Fuldstendelses Bane, som aabnede sig for ham; — men den blev anderledes, end han og vi havde haabet. Herren hjælper alle sine Gjerninger, og de ere alle vise og gode. Den haabefulde Ingling, hvis Stov Kjærlighed har aabnet disse Sale for, fortær Uddannelsen, Fuldstendelsen imede ad Smertens og Trængslens Bei, i lange Dage og Nætter, i lange Uger og Maaneder. O! han strobte, den kjære Ingling, ogsaa da at være, hvad han skulde være, stræbte i fuld Bevidsthed om Gud Fader i Himmelien

at gjøre hans Gjerning og vise sig til hans Belbehag paa denne nye Bane, han førtes ind paa, i Taalmodighed og Gudhengivenhed. Han droges nærmere hen til Gud i Haab og Bon; og Haabet omfattede Himmelten. Saaledes vorede han frem i det indvortes Menneske, i Tro og i Kjærlighed. Hvor omst og fjærligt var ikke hans Sind imod hans Forældre og Søskende; hvor talede han Trostens Ord til dem, idet de vilde trøste ham men selv trængte til Trost; hvor takkede han dem ikke! Han nedbad Guds Velsignelse over dem til sidste Aftled. Tænkte hans Fader i from Tanke, at denne Korsets Skole var hans Son bestikket, for at han i den skulde komme nærmere til Gud og bedre hende Boniens Kraft og Guds Barmhjertighed, for at han i den bedre skulde dannes til det Kald i Verden, som han havde haabet at komme i, at vidne for Brodrene om Gud og Christus og det evige Liv — tænkte hans Fader dette i from Tanke, o! saa var det ogsaa Sandhed, at denne Korsets Skole skulde være ham til Uddannelse, om ikke til at rogte et jordisk Kald, saa til det, som Herren havde kældet ham til i bedre Egne. Han gjennemgik en tung Korsets Skole, og vi haabe, at han gjennemgik den til Frugt for sig selv, til Belbehag for Gud. — Men i disse Provesser var han dog ikke ene; Herren, den barmhjertige Gud, sendte ham Lindring og Opmuntring, deels umiddelbart herovenfra, en himmelfst Lustning i den brændende Smerte, deels ved de fjære Mennesker, han havde givet ham: hans Faders, Moders og Søskendes Kjærlighed var ham saa dyrebar, ethvert Beviis derpaa gjorde ham saagodt; hans krofaste Søstres udholdente, selvfornægtende Nærvarelse hos ham, Omsorg for ham, deres Deeltagelse var ham saa velgjørende: da hans Dørstund nærmelte sig, rakte han enhver af dem sin Haand, og hans Hænder hvilede i deres, da han

udaandede sit sidste Suf — — og den forklarede Aland var i Guds Himmel. Pagtens Forsættelse er opfyldt for ham: hvo som troer og bliver dobt, skal verde salig; han troede, bevarede sin Daabs Pagt, er salig hos Gud; det er vort Haab, det er vor Trost.

Lader os derfor sørge sagtelig! o sørger sagtelig I hans Nærmeſte! Eders høieste Haab for ham er blevet opfyldt. I nærede vel ogsaa andre smukke, hjærlige Forhaabninger om den Kjære, men over dem alle var dog dette Haab, at han maatte blive tro til Enden og faae Livsens Krone — og I have den glade Bisped, at det er skeet saaledes. Sørger sagtelig, I hans Nærmeſte! Han kommer vel ikke til Eder, men I gaae til ham; i Guds store Huus i Himmelnen ere mange Værelser, at modtage alle dem, der elſke Gud og gjøre hans Billie paa Jorden.

O Gud! bevar hos os Alle Overbevüsningen om Himmelnen vort Hjem, og styrk os til at stræbe dithen i Lydighed med Haab! Amen!“

Underviisningen. Lærerne.

Af Skolens Lærere blev Adjunkt Nichelius under 10 Juli 1849 udnevnt til Sognepræst for Vesteregede og Braaby Menigheder i Sjælland; dog fungerede han til Skoleaarets Ende og examinerede ved Afgangseramen i sine hidtil havte Fag. I det Skolen ledsgagede ham med sine bedste Dusker ved hans Vortgang til en ny og høderlig Embedsvirkomhed, vare disse Dusker tillige ledsgagede af Udgivet af Savn og Beslagelse ved Tabet af en Lærer, der ved sin lyse Aland, sit livlige Foredrag, sine rige Kundskaber og den Kjærlighed, hvormed han omfattede hele Skolen, havde været paa saa mange Maader til Besignelse. I hans Sted constitueredes under 21 Aug. 1849 Cand. theol. Georg Severin Knæckeborg.

Under 6 Mai 1850 udnevtes den hidtil constituerede Lærer, Philol. Cand. Niels Levin sen til Adjunkt ved Skolen med Anciennitet fra hans Constitutionsdatoen den 14 Sept. 1848.

Overlærer Østermanns Fag besørgedes under hans Fraværelse ved Rigsdagen fra d. 26 Januar til den 1ste Juli 1850 af Philol. Cand. C. A. Borries.

Da en af Skolens ældre Lærere, Adjunkt Borre, af Pastor Nichelius hidtil havte Fag overtag hele Religionsunderviisningen samt Underviisningen i Dansk i de højere Classer, hvorimod Herr Knæckeborg som Hovedfag overdroges den naturhistoriske Underviisning igennem alle Classer, blev det som Folge heraf nødvendigt, tillige at foretage adskillige mindre Forandringer i Fagfordelingen, hvorefter Lectionstabellen og Fagfordelingen under 30 Aug. 1849 sanctioneredes af Ministeriet saaledes som følger.

Fectionstabel.

	VII Cl.	VI Cl. og A B	V Cl.	IV Cl.	III Cl.	II Cl.	I Cl.	Summa ugentlige Timer
Dansk.....	3	2	2	2	4	6	6	25
Tydk.....	"	2	2	2	2	6	6	20
Franck.....	"	2	3	2	2	4	2	15
Latin.....	10	9	10	10	10	"	"	49
Græsk.....	6	5	5	5	"	"	"	21
Religion....	"	2	2	2	2	3	3	14
Historie....	3	3	3	3	3	3	3	21
Geographi ..	"	1	1	1	1	1	2	7
Mathematik..	4	4 4	4	4	4	4	4	32
Naturlære...	4	2	"	"	"	"	"	6
Naturhistorie.	"	1	2	2	3	3	3	14
Skrivning...	"	"	"	1	3	4	5	13
Gymnastik...	2		2			2		6
Hebraisk....	2	2 2	"	"	"	"	"	6
Sang.	—	—	—	—	—	—	—	4
Ugentlige Timer	34	37	36	36	36	36	36	253

Af de 4 ugentlige Sygetimer anvendes i Regelen 1 Time paa Begynderne, 1 paa Basser og Tenorer, 2 til Alter og Sopranner i Forening, saaledes at disse ere deelte i 2 Partier, af hvilke hvert har 1 Time. Disciplene i 7de Cl. ere dispenserede for Sangundervisningen.

Fagfordeling.

Rector Latin og Græsk i VII Cl. . . . 16 Timer ugentligt.
Overlærer Østermann Latin i VI og

V. Græsk i VI Cl. . . . . 24 — —

Adjunkt Löwsen Tysk i VI—III, Hist.		
og Geogr. i III—I, Frans. i I 23	—	—
— Königsfeldt Hebr. i VII og VI,		
Hist. i VII—V, Geogr. i VI og		
V, Skriving i IV—I 30	—	—
— Borre Religion i VI—I, Dansk		
i VII—V, Frans. i VI—III . 30	—	—
— Langhoff Math. og Negning i		
VII—I, Naturlære i VII og VI 38	—	—
— Reinhard Latin i IV og III,		
Græsk i V og IV, Hist. og		
Geogr. i IV 34	—	—
— Levinson Dansk og Tysk i II og I 24	—	—
— Knæckeborg Naturhist. i VI—		
I, Dansk i IV og III, Frans i II 24	—	—
— Borre som Gymnastiklærer . . 6	—	—
Skoletærer Erslev som Syngelærer . . 4	—	—

Erragodtgjørelse er tilstaaet de Herrer Königsfeldt, Borre, Langhoff og Reinhard for hvad de læste over 24 Timer.

Disciplene.

Disciplenes Antal var ved Slutningen af forrige Skoleaar 52. Af disse afgik, som ovenfor mældt, 7 til Universitetet; 11 nye Disciple optoges; Frequentensen blev derefter 56. I Aarets Løb udmældtes 1 Discipel for at gaae over til Metropolitan-skolen i Anledning af Forældrenes Fløtning til Kjøbenhavn, og 3 for at forlade Studeringerne. Frequentensen er saaledes for Tiden 52. En Liste over Disciplene i den Orden, hvori de den 1ste Juli sidde i Glasserne, tilføjes med Fædrenes Navne og Stilling i Parenthes.

VII Classe.

- 1) Anton Neergaard (Provst Neergaard i Hillerød, nylig befordret til Fars).
- 2) Johan Lorenz Lassen (Proprietair Lassen paa Svanholm).
- 3) Ove Sehestedt-Juul (Kammerherre v. Sehestedt-Juul til Raunholt).

VI Classe.

- 1) Peder Andreas Ingerslev (Pastor Ingerslev i Kongsted).
- 2) Michael Frederik Liebenberg Benzon (Justitsraad Benzon i Frederiksborg).
- 3) Jens Theodor Kragh (afdøde Kromand Kragh i Bagfjord).
- 4) Ove Ludvig Møller (Stedsfader Billedhugger Jahn i Frederiksborg).
- 5) Nicolai Reimer Nomb (Glamester Nomb i Hillerød).
- 6) Otto Peter Erasmus Møller (Broder til Nr. 4).
- 7) Peter Frederik Nicolai van Wylich (Pastor van Wylich i Greve).
- 8) Jacob Larsen (Sadelmager Larsen i Hillerød).
- 9) Jørgen Christian Fenger Ørsk (afdøde Provst Ørsk i Tifføb).
- 10) Hans Schack Rudolf Knuth (Amtmand Kammerherre Grev Knuth i Frederiksborg).
- 11) Søren Lemvigh Brondum (afdøde Birkedommer Brondum i Hørslunde).
- 12) August Vilhelm Staffeldt (Kammerjunker Staffeldt i Herlev).

V Classe.

- 1) Paul Sophus Vilhelm Heegaard (Landvæsenscommissair Heegaard i Slangerup).

- 2) Søren Christian Emil Hald (Kjøbmand Hald i Frederikssund).
- 3) Thomas Emil Lund (Provst Lund i Tjæreby).
- 4) Lauritz Ernst Claussen (Proprietair Claussen i Kollersd).
- 5) Søren Peter Vilhelm Albrethsen (Møller Albrethsen i Pibe Mølle).
- 6) Henrik Steffens Helms (Pastor Helms i Esbønderup).
- 7) Diderich August Raaschou (Provst Raaschou i Søborg).
- 8) Jens Paulsen Jørgensen (Gardeier Jørgen Christensen i Næddebo).
- 9) Joachim Sigismund Ditlev Knuth (Broder til Nr. 10 i VI El.).

IV Classe.

- 1) August Carl Christian Claussen (førige Assessor Clausen paa Ørsø).
- 2) Johan Henrik Gottfred Eschricht (Overlæge Eschricht ved 2det Jægercorps).
- 3) August Ferdinand Petersen (Kjøbmand Petersen i Hillerød).
- 4) Christian Erasmus Rasmussen (Skolelærer Rasmussen i Sønderby).
- 5) Jens Johan Brondum (Broder til Nr. 11 i VI El.)
- 6) Georg Christian Langhoff Lund (Overlæge Lund ved 8de Liniebataillon).

III Classe.

- 1) Carl Ernst Alexander Fensmark (Kammerherre, Adjutant hos Kongen, Oberst v. Fensmark i Farum).
- 2) Eduard Alfred Berner (Afdøde Generalconsul Berner i Tunis).
- 3) Alexander Niels Lorenzen Hansen (Garver Hansen. Hillerød).

- 4) William Abildgaard Nielsen (Regimentsdyrlæge Nielsen i Frederiksborg).
- 5) Lauritz Eiler GunnerSEN (Kobbersmedemester GunnerSEN i Hillerød).
- 6) Carl Thomas van Wylich (Broder til Nr. 7 i VI Cl.)
- 7) Caspar Peter Spang (Farver Spang i Hillerød).

II Classe.

- 1) Hans Mario Jørgen Hertel (Gardeier Hertel ved Uvelse).
- 2) Ole Frederik Emil Tensmark (Broder til Nr. 1 i III Cl.)
- 3) Johannes Andreas Bunde (practiserende Læge Bunde i Frederiksund).
- 4) Michael Clausen (Broder til Nr. 1 i IV Cl.).
- 5) Ferdinand Hans Henrik Lerche (Kammerherre, Toldkaſſerer og Toldinspekteur Lerche i Hillerød).
- 6) Carl Valdemar Erslev (Skolerer Erslev i Hillerød.)
- 7) Niels Peter Hermann Petersen (Opsynsmand ved Sygehøjet i Hillerød, Petersen).
- 8) Johannes Balthasar Gebhard Obeliz (Skovrider Obeliz ved Frederiksvarf).

I Classe.

- 1) Friz Nicolin Georg Ferdinand Lerche (Kammerjunker Lerche i Hillerød).
- 2) Carl Julius Uldall (Overauditeur Uldall paa Sølyst).
- 3) Valdemar Biggo Gustav Smith (Møller Smith i Hillerød).
- 4) Peter Martin GunnerSEN (Broder til Nr. 5 i III Cl.).
- 5) Harald Andreas Prom Møller (Broder til Nr. 4 og 6 i VI Cl.).

- 6) Conrad Frederik Vilhelm Hildebrand (afdøde Bager Hildebrand i Frederiksborg).
- 7) Andreas Nicolai Nielsen (Broder til Nr. 4 i III Cl.).

Stipendier og Gratistpladser.

I Aar er ligesom ifjor bevilget Stipendier til et Beløb af 285 Rbdr. i Alt, nemlig P. A. Ingerslev og J. Larsen hver en Portion paa 50 Rbdr; J. Th. Kragh, D. L. Møller og N. R. Romb hver en Portion paa 35 Rbdr; D. P. E. Møller, J. Chr. F. Ulrik, A. C. Chr. Clausen og H. M. J. Hertel hver en Portion paa 20 Rbdr., Alt at oplægge til Vedkommendes Afgang til Universitetet efter fuldstændig absolveret Afgangseramen. Fri Undervisning bevilges endvidere 11 Disciple, nemlig A. Neergaard, P. F. N. van Wylich, Th. E. Lund, J. P. Jorgensen, F. Chr. A. Olsen (senere udmaeldt), A. F. Petersen, Chr. C. Rasmussen, A. N. L. Hansen, B. A. Nielsen, L. E. Gunnerson, og M. Clausen. De 2 mestkaffe Stipendier, paa 20 Rbdr. hvert halvaarligt, oppebares i Dec. Termin 1849 af P. A. Ingerslev og G. H. J. Ulrich (førstnævnte blev ogsaa faa Dage efter Asslutningen af forrige Aars Skoleefterretninger tillagt den ene Portion af dette Legat for Juni Termin 1849); i Juni Termin 1850 af P. A. Ingerslev og J. B. G. Obelix. For Diten have følgende Disciple Stipendieoplag indestaadeende i Skolekassen til følgende Beløb: P. A. Ingerslev 140 Rbdr., J. Th. Kragh 75 Rbdr., D. L. Møller 135 Rbdr., N. R. Romb 75 Rbdr., D. P. E. Møller 20 Rbdr., J. Larsen 105 Rbdr., J. Chr. F. Ulrik 20 Rbdr., A. C. Chr. Clausen 40 Rbdr. og H. M. J. Hertel 20 Rbdr., tilsammen 630 Rbdr.

Hertil knytter sig passeligt Beretningen om en Foran-
dring i de hidtil gjældende Bestemmelser for Gratißpladernes
Antal, der, som henvendt, uden Hensyn til en Skoles større
eller mindre Frequents var bestemt til 40 for Metropolitan-
skolen, 30 for hver af Cathedralskolerne og 20 for hver af
de andre lærde Skoler, hvormed det nu ved Ministerialres-
skript af 29 Oct. 1849 er fastsat, at Gradipladernes Antal for
Fremitiden skal rette sig efter enhver Skoles virkelige Frequents,
saaledes at det i det Høieste maa udgjøre en Trediedeel af
denne.

De i Skoleaaret gjennemgaaede Pensum. Lære- og Læsebøger.

Dansk.

VII Cl. I Begyndelsen af Skoleaaret er efter Prof. Win-
thers Haandbog læst den nordiske Mythologie med
Benyttelse af „Nordens Guder“ og flere Stykker af
Sagalitteraturen. Senere er den danske Litteraturhi-
storie gjennemgaaet efter Thortsen; specielt er taget
Hensyn til den ældre dramatiske Litteratur og Prover
af samme forelæste. Øvelser i mundtligt Foredrag ere
jevnlig anstillede; de skriftlige Opgaver, til hvis Be-
svarelse Disciplene i Regelen ingen Veileitung have
erholdt, have næsten steds været af almindeligt Ind-
hold; omrent 3 skriftlige Arbeider om Maanedens.

VI Cl. Efter Thortsens Litteraturhistorie er læst forfra ind-
til Holbergs Død. I Gjennemsnit er ugentlig skrevet
1 Stil hjemme af historisk, religiøst eller almindeligt
Indhold. Paa Skolen ere flere Digterværker læste og
mundtlige Øvelser over selvvalgte Temmer anstillede.

- V El.** I Regelen er ugentlig streven 1 Stiil, hjemme eller paa Skolen. Flere æsthetiske Værker ere læste.
- IV El.** Den ugentlige Stiil er i Regelen streven paa Skolen; Grammatiken er inddøvet og repeteret ved Analyse i forskellige til Læseøvelser anvendte Bøger.
- III El.** Af de de fire ugentlige Timer ere i Regelen to anvendte til Stiiløvelser, hvorved ere givne lette Opgaver af historisk eller almindeligt Indhold. Bojesens Grammatik, navnlig Nummerfningerne, er læst og repeteret. Flors Læsebog er benyttet til Læseøvelser.
- II El.** Molbechs Læsebog er benyttet til Læsning og Analyse. Bojesens Grammatik læst og repeteret, undtagen sidste Afsnit; enkelte Num. ere forbigaadde. Skriftlige Øvelser 3 Gange om Ugen.
- I El.** Af Molbechs Læsebog læst og repeteret forfra til Side 172. Det Vigtigste af Formleren meddeelt mundtligt og inddøvet; enkelte Regler læste efter Bojesens Grammatik. Skriftlige Øvelser 3 Gange om Ugen.

Latin.

- VII El.** Ciceros Cato Major og Lælius; Talerne for S. Roscius Amer.; de 4 catilinariske, for Milo, Ligarius, Deiotarus; hans Breve i Sæpfles Udg. 1ste til 7de Afsnit; Livius 1ste, 29de, 30te, 31te, 32te Bog; Virgils Eneide 1ste til 3de Bog; Horats's Ode 1ste og 2den Bog; sammes Epp. og Ars poetica*). Tillige læstes

---

*) Adskilligt heraf var forhen læst og blev nu blot repeteret. Samme bemerkning gjælder ved Græken om denne Klasse.

cursorisk uden Forberedelse adskillige Afsnit af Ovin-
cilians Instit. orat. og af Seneca de ira. Forskjellige
Punkter af Grammatiken efter Madvig ere behandlede,
eftersom Læsningen dertil gav Anledning; det Væsent-
ligste af Litteraturhistorie og Antiquiteter er med-
deelt efter Tregder og Bojesen. 2 Stile ugent-
ligt hjemme; tillige ere foretagne jevnlige Stilevelser
paa Skolen.

- VI El.** Cicero de officiis 1ste Bog. Talen for Milo.
Livius 2den Bog Horato's Oder 2den Bog. Vir-
gils Eneide 1ste Bog. Madvigs Grammatik: Syntaren repeteret. 2 til 3 Stile ugentlig. De vigtigste
Afsnit af de Nomeriske Antiquiteter ere gjennemgaaede.
- V El.** Ciceros catilinariske Taler, hans Breve i Søpfles
Udgave 7de Afsnit. Livius 2den Bog Cap. 1—20.
Madvigs Grammatik: Syntaren repeteret. 3 Stile
ugentlig.
- IV El.** Cæsars Gallerkrig 3de og 4de Bog. Ciceros 1ste cati-
linariske Tale. Madvigs Gramm. Formlære repeteret;
Syntaren læst og repeteret intil § 423. 2 Stile
ugentlig.
- III El.** Bergs og Möllers Læsebog: Pag. 1—Pag. 42 ill-
valg. Corn. Nepos: Miltiades, Themistocles, Epami-
nondas. Madvigs Gramm. Formlæren intil Orddan-
neseslæren; enkelte Hovedregler af Syntaren.

Græsk.

- VII El.** Homers Odyssæe 13de—15de; 19de—20de Bog; Her-
odots 8de og 9de Bog; Xenophons Memorabilia 1ste og
2den Bog; Platons Apologia Socratis; Demosthenes's
Tale om Kronen, Lysias's Taler mod Gratosthenes

og mod Algoratos; Euripides's Phoenicierinder. Hovedpunkterne af Madvigs græske Syntar ere gjennemgaaede, eftersom Læsningen dertil gav Anledning; ligesledes Litteraturhistorien efter Tregder; Antiquiteterne, forsaavidt de læste Steder dertil gav Anledning.

VII Cl. Xenophons Memorabilia 1ste Bog; Herodots 8de Bog; Platons Krito; Homers Odyssee 21—22de Bog. Langes græske Formlære: Verberne repeterede. Madvigs Syntar: de vigtigste Regler af Modusslæren gjennemgaaede. Bojesens Antiquiteter benyttede ved Læsningen.

V Cl. Xenophons Anabasis 3—4de Bog. Tregders Formlære.

IV Cl. Langes Læsebog: Pag. 1—25; Pag. 103—108. Tregders Formlære indtil Orddannelseslæren.

Hebraisk.

VII Cl. Genesis, Propheterne Joel og Habakuk, Psalm. 1—8. Et fuldstændigt Cursus i Grammatiken.

VI Cl. A. Genesis Cap. 13—39; Grammatiken efter Whittes Lærebog (med Undtagelse af Syntaren).

VI Cl. B. Genesis Cap. 1—8; Whittes Grammatik til § 76 (med Undtagelse af 6te og 7de Cap.).

Tydf.

VI Cl. Af Hjorts Læsebog den poetiske Deel; Schillers Wallensteins Lager und die Piccolomini. Ugentlig 1 Stil og mundtlige Øvelser fra Dansk til Tydf. Meyers Grammatik.

V Cl. Hjorts Læsebog Pag. 412—421; 539—570. 1 Stil om Ugen og mundtlige Øvelser fra Dansk til Tydf. Meyers Grammatik.

- IV** Cl. Hjorts Læsebog Pag. 70—113. Ugentlige mundtlige og skriftlige Øvelser efter Jürs og Rungs Materialier. Meyers Grammatik fra Pag. 1—42.
- III** Cl. Hjorts Læsebog Pag. 21—63. Mundtlige Øvelser efter Jürs og Rungs Materialier fra Pag. 25—49. Meyers Grammatik fra Pag. 1—30.
- II** Cl. Rüses Læsebog for Mellemklasserne Pag. 1—140, med Forbigaaelse af enkelte Stykker. Det Vigtigste af Formlæren efter Meyers Grammatik.
- I** Cl. Campes Robinson Pag. 135—216. Af Grammatiken Substantiver, Pronomina og Hjælpeverberne efter Meyer.

Fraust.

- VI** Cl. Til statarist Læsning er benyttet Borrings Etud. litt. fra Pag. 335—441. Cursorist er læst adskillige Stykker af Mérimée. Hele Grammatiken er repeteret; skriftlig eller mundtlig Stil een Gang ugentlig.
- V** Cl. Borrings Etud. litt. Pag. 1—62, 105—33, 252—62, 377—404. Hele Formlæren efter Sammes Grammatik og det Meste af Syntaxen er læst. 1 Stil ugentlig efter Stiløvelserne.
- IV** Cl. Af Læsebogen for Mellemklasserne fra Pag. 116—69 og Pag. 226 til Slutningen. Hele Formlæren er læst. 1 Stil ugentlig.
- III** Cl. Af Læseb. for Mellemel. fra Pag. 30—143 (med Undtagelse af Pag. 53—74); hele Formlæren i Grammatikken; dog ere af de uregelmæssige Verber kun de vigtigste læste. En let Stil ugentlig.
- II** Cl. Borrings Manuel Pag. 60 til Slutningen. Declina-

tioner, Kjønslæren, samt Kjøns- og Fleertalsdannelsen er læst i Grammatiken og indøvet i lette Eksempler.

I Cl. Borrings Manuel fra Pag. 1—33.

Religion.

VI Cl. Efter Fogtmanns Lærebog: forfra til § 59 og fra § 98—136. Hele Herslebs større Bibelhistorie; af det N. T. i Grundsproget er læst Brevet til Galaterne og Jacobi Brv.

V Cl. Af samme Lærebog forfra til Pligterne imod os selv. Af Bibelhistorien er læst forfra til 3die Afdeling. 3.

IV Cl. Af Balles Lærebog fra Cap. VI, B. til Slutningen. Af Bibelhistorien fra Cyrus til 3die Periode i det nye Test.'s Historie; af det sidste er læst Lucæ Evangelium.

III Cl. Balles Lærebog Cap. 3—6, B; i Herslebs større Bibelhistorie er læst forfra til 3die Afdeling; af N. T. Marci Evangelium.

II Cl. Balles Lærebog Cap. 1—3; hele Herslebs mindre Bibelhistorie, og endel Psalmer. Enkelte Stykker af det gamle Testamente's historiske Bøger ere læste paa Skolen.

I Cl. Herslebs Bibelhistorie indtil Christi Parabler; Luthers lille Katekismus; Bibelsæning og Psalmer som i Den Cl.

Mathematik.

VII Cl. Repetition af det hele arithmetiske Cursus. Plantrigonometrien efter Ramus Art. 5—fin. Repetition af Planegeometrien, Stereometrien og Trigonometrien.

Astronomi og mathematiske Geographi efter Olufsen.
2 Timer ugentlig anvendte til skriftlige Øvelser.

VI Cl. A. Ligninger af 1ste Grad med een og flere Ubekjendte. Quadratiske Ligninger. Kjædebrof. Logarithmer. Beregning af Renter og Annuiteter. Progressioner. Geometrisk Construction. Stereometri og Plantrigonometri Cap. I efter Ramus. 1 Time ugentlig anvendt til skriftlige Øvelser.

VI Cl. B. Ligninger af 1ste Grad med een og flere Ubekjendte. Quadratiske Ligninger. Kjædebrof og Logarithmer. Cirkelens Beregning. Geometrisk Construction. 1ste Halvdeel af Stereometrien efter Ramus. 1 Time ugentlig anvendt til skriftlige Øvelser.

V Cl. Fallesens Arithmetik Cap. I—VI. samt Cap. XII § 102 og 103. Oppermanns Geometri fra § 5 i 1ste Bog til 2den Bog med Forbigaaelse af enkelte Artikler. 1 Time ugentlig til skriftlige Øvelser.

IV Cl. Fallesens Arithmetik Cap. I—VI. samt Cap. XII § 102 og 103. Oppermanns Geometri 1ste Bog 1—96. 1 Time ugentlig anvendt til skriftlige Øvelser.

III Cl. Fallesens Arithmetik forfra til Art 43. I 2 Timer ugentlig Bogstavregning og almindelig Regning.

II og I Cl. Almindelig Regning.

Naturlære.

VII Cl. Ørsted's Naturlærens mekaniske Deel § 196—351. Silsverbergs chemiske Physik: Galvanisme og Elektromagnetisme. Repetition af det hele Cursus.

VI Cl. Belgebevægelsen efter Ørsted. Varmelæren, Magnetismen og Electriciteten efter Silsverberg.

Naturhistorie.

- VI Cl.** Hele Zoologien efter Bramsens og Dresers Lærebog. Flere Capitler af Physiologien ere fuldstændigen gjennemgaaede, deels cursorisk, deels ved dicterede Paragrapher.*
- V Cl.** Af Zoologien er repeteret Beenddyrene. Efter Petits Lærebog er læst Botanikens almindelige Deel. Plante-terminologien og det linnaeske System er indøvet paa Excursioner.
- IV Cl.** Efter Bramsen og Drejer: Leddedyr og Bloddyr.
- III Cl.** Efter Bramsen og Drejer: Indledningen, Mennesket, Pattedyrene, Fuglene og Krybdyrene.
- II Cl.** Kroyers naturhistoriske Lærebog, heelt gjennemlæst og repeteret.
- I Cl.** Strøms naturhistoriske Lærebog: Pattedyr og Fugle.

Historie.

- VII Cl.** Et fuldstændigt Cursus i Verdenshistorien.
- VI Cl.** Danmark (efter Allén), Norge, Sverrig, Rusland, Preussen, Polen, Ungarn, Tyrkiet, det græske Keiserdomme og de asiatiske Stater.
- V Cl.** Folkevandringen og Monotheismens Begrundelse (efter Weber), det græske Keiserdomme, Frankrig, England, Spanien og Portugal.
- IV Cl.** Den gamle Historie efter Weber.
- III Cl.** Allens Lærebog i Danmarks Historie fra Calmarunionen til Vogens Slutning.
- II Cl.** Kofods fragmentariske Historie fra Carl I i England til Vogens Slutning, samt Allens Lærebog i Danmarks Historie fra Begyndelsen til Calmarunionen.

- I Cl. Kofods fragmentariske Historie fra Begyndelsen til Religionenskrigene i England.

Geographi.

- VI Cl. Den sidste Halvdeel af Geographien (fra Østerrig i Welschows Lærebog). Classens øldre Afdeling har til- lige repeteret den første Halvdeel.
- V Cl. Den almindelige Indledning til Geographien og den specielle til Europa, Danmark, Norge, Sverrig, Russland, Preussen, Tyskland, Nederlandene og Belgien.
- IV Cl. Asien, Africa, America, Australien efter Welschows Lærebog.
- III Cl. Welschows Geographie fra det britiske Rige til Asien.
- II Cl. Welschows Geographie fra Europa til det britiske Rige.
- I Cl. Ingerslevs mindre Lærebog i Geographien.

I det nye Skoleaar er bestemt at bruge følgende Bøger i de forskellige Classer.

- VII Cl. I Latin og Græsk forskjellige Afsnit af Cicero, Livius, Sueton, Tacitus, Seneca, Divincilian, Horats, Virgil; Xenophon, Platon, Thukydides, de græske Talere, Tragifere, Aristophanes, Homer, Herodot, Alt ester nærmere Bestemmesse. Tregders Litteraturhistorie, Voje- sens græske og romerske Antiquiteter, Madvigs latinske Grammatik og græske Syntax, Langes Formlære, Olufssens Astronomi (leveres fra Skolen), Ramus's Trigonometri, Ørsted Naturlærrens mekaniske Deel, Sis- verberg Chemist Physik, Fallesens Mathematik, Ursins

Geometri, Webers Verdenshistorie, Kofods Udtog af Historien, Allens Danmarks Historie, Thortsens Litteraturhistorie, samt for dem, der læse Hebraist, en hebraist Bibel og Whittes Grammatik.

VI Cl. Ciceros Breve (Süpsles Udg.); hans Taler, et af hans philosophiske Skrifter efter nærmere Bestemmelse; Livius,* Virgils Aeneide, Horats, Herodot, Odysseen, Xenophons Memorabilia, Platons Dialoger (Wiches Udg.), om muligt Noget af de græske Talere efter nærmere Bestemmelse; Madvigs latinske Grammatik og græske Syntar, Tregders græske Grammatik, Sammes Litteraturhistorie, Bojesens græske og romerske Antiquiteter, et græsk N. Test.; Thortsens Litteraturhistorie; Borringss Etudes littéraires (4de Udg.), Sammes Stiløvelser (4de Udg.) og Grammatik (6te Udg.); Hjorts tydsske Lærebog (poetisk Deel), Meyers tydsske Grammatik; Herslebs større Bibelhistorie; Fallesen Mathematik, Oppermanns Geometri; Webers Verdenshistorie, Kofods Udtog af Verdenshistorien, Allens Danmarks Historie; Munthes Geographi ved Belschow, Königsfeldts gamle Geographi, et Atlas; Braunsens og Dreyers Lærebog i Zoologi og Botanik, Petits Botanik; Silfverbergs og Drsteds Lærebøger i Naturlæren, for det ældre Parti; Genesis og Whittes Grammatik for dem, som allerede have begyndt paa Hebraist.

*) Man anbefaler Disciplene Kieverts Atlas der alten Welt (9 #), Alschefskis Textastryk af Livius, Orellis Haandudgave af Horats, Kühners Textastryk af Xenophons Memorabilia, Beckers Herodot, og advarer i det Hele mod de smaa Tauchnitzerudgaver som stabelige for DINENE, hvori Udgaver med store Tryk kunne haves.

V El. Ciceros Breve (Süpfles Udg.), hans Taler (Madvigs Udg.), Livius 1ste Pentade, Feldbauschs Crestomathi af Ovids Metamorphoser, Madvigs latinske Grammatik, Bojesens romerske Antiquiteter, Xenophons Anabasis, Tregders græske Grammatik; Borringhs Etudes littéraires (4de Udg.), Sammes Stiløvelser (4de Udg.) og Grammatik (6te Udg.); Hjorts tydsske Læsebog, profaist Deel (2den Udg.), Meyers tydsske Grammatik; Herslebs større Bibelhistorie, et dansk N. Test.; Fallesens Mathematik, Oppermanns Geometri; Bransens og Dresers Lærebog i Zoologi og Botanik, Petits Botanik; Webers Verdenshistorie, Kofods Udtog af Historien, Allens Danmarks Historie; Munthes Geographi ved Belschow, Königfeldts gamle Geographi, et Atlas.

IV El. Julius Cæsars Gallerkrig (Whittes Udg.), Ciceros Taler (Madvigs Udg.), Madvigs latinske Grammatik; Langes græske Læsebog (Sidste Udg.), Tregders græske Grammatik; Borringhs franske Læsebog for Mellemklassen (5te Udg.), Sammes Stiløvelser (4de Udg.) og Grammatik (6te Udg.); Hjorts tydsske Læsebog, profaist Deel (2den Udg.), Meyers tydsske Grammatik, Rungs og Jürs Materialier; Balles Lærebog, Herslebs større Bibelhistorie, et dansk N. Test.; Flors danske Læsebog, Bojesens danske Grammatik; Steens Indledning til Mathematiken, Oppermanns Geometri, Bergs Opgaver, Ursins Regnebog; Bransens og Dresers Lærebog i Zoologi og Botanik; Webers Verdenshistorie; Munthes Geographi ved Belschow, Königfeldts gamle Geographi, et Atlas.

III El. Bergs og Möllers latinske Læsebog, Madvigs latinske Grammatik; Borringhs franske Læsebog for Mel-

lemklasser (5te Udg.), og Grammatik (6te Udg.); Hjorts tydße Læsebog, prosaist Deel (2den Udg.), Meyers tydße Grammatik, Nungs og Jürs Materialer; Valles Lærebog, Herslebs større Bibelhistorie, et dansk N. Test.; Flors danske Læsebog, Bojesens danske Grammatik; Fallesens Mathematik, Ursins Negnebog, Bergs Opgaver; Bramsens og Drexers Lærebog i Zoologi og Botanik; Allens Danmarks Historie; Munthes Geographi ved Welschow, et Atlas.

H Cl. Borrings Manuel (6te Udg.) og Grammatik (6te Udg.); Rüses større tydße Læsebog, Meyers tydße Grammatik; Valles Lærebog, Herslebs mindre Bibelhistorie, en Bibel, en Psalmebog; Molbechs danske Læsebog, Bojesens danske Grammatik; Ursins Negnebog; Bramsens og Drexers Lærebog i Zoologi og Botanik Kofods fragmentariske Historie, Allens Danmarks Historie; Munthes Geographie ved Welschow, et Atlas.

I Cl. Campes tydße Robinson, Meyers tydße Grammatik; Herslebs mindre Bibelhistorie, Luthers Cathechismus, en Bibel, en Psalmebog; Molbechs Læsebog, Bojesens danske Grammatik; Ursins Negnebog; Krogers naturhistoriske Læsebog (4de Udg.); Kofods fragmentariske Historie; Ingerølev lille Geographi, et Atlas.

Skolens Fester og Høitideligheder.

Den aarlige Translocalation ved Skoleaarets Begyndelse var ansat til den 3die Sept., men da efter en senere Bestemmelse den skriftlige Deel af Afgangseramen tog sin Begyndelse samme Dag, maatte denne Høitidelighed bortfalde;

istedetfor den traadte paa en Maade den offentlige Proclamation af Afgangseramens Udfald, hvorom ovenfor er berettet. Fester af privat Natur have været det aarlige Skolebal den 5te Nov.; en fælleds Kanetour til Fredensborg, og en Skovtour til Eremitagen den 22de Juni, Alt paa samme Maade og i samme Aaland som sædvanligt.

Scheme over den offentlige Examen i Frederiksborg lerde Skole i Aaret 1850.

Mandag den 21 Juli.

- Æl. 8. VI og V Cl. Lat. Stil, IV—I Cl. Dansk Stil.
Rø. La. Bo. Lo. Lev.
- " 12. III—I Cl. Regning. La. R. Kn.
- " 3. VI—V Cl. Dansk Stil, IV Cl. Lat. Stil. Rø. Lev. D.
- " 5. III Cl. Lat. Stil. Bo.

Torsdag den 25 Juli.

- Æl. 8. II og I Cl. Dansk og Tydsk. Lev. Bo. F.
- " 12. III—I Cl. Religion. Bo. Rø. Lo.
- " 5. VI Cl. Latin. D. Lev. F.
- " 8. VI, V, IV Cl. math. Opgaver. La. R. Rø.
- " 3. V, IV og III Cl. Math. La. R. Kn.

Fredag den 26 Juli.

- Æl. 8. VI Cl. Rel. Bo. La. F.
- " 12. III og IV Cl. Latin. R. D. F.
- " 5. V Cl. Hist. og Geogr. Rø. D. R.
- " 8. III Cl. Hist. Geogr. Tydsk. Bo. Rø. Lev.

Kl. 12. **IV** og **V** Cl. Tydſt. Vo. Vo. Lev.

" 5. **III—I** Cl. Naturhist. Kn. Vo. La.

Løverdagen den 27 Juli.

Kl. 8. **VI** Cl. Græſſ. D. Lev. F.

" 12. **IV** og **III** Cl. Fransf. Vo. Vo. Kn.

" 5. **V** Cl. Latin. D. Lev. F.

" 8. **VI** Cl. Math. og Physik. La. N. Kn.

" 5. **II** og **I** Cl. Fransf. Vo. Kn. Vo.

Mandagen den 29 Juli.

Kl. 8. **IV** og **V** Cl. Rel. Be. La. Kn.

" 12. **VI** og **V** Cl. Fransf. Vo. Lev. F.

" 5. **VI** Cl. Hist. Geogr. Kn. D. N.

" 8. **IV** Cl. Græſſ, Hist. Geogr. N. D. Kn. F.

" 12. **I** og **II** Cl. Hist. og Geogr. Vo. Kn. Lev.

" 5. **V** og **IV** Cl. Naturhist. Kn. Vo. La.

Tirsdagen den 30 Juli.

Kl. 8. **V** Cl. Græſſ. N. D. F.

" 12. **VI** Cl. Hebr. Kn. D. Kn.

" 8. **VI** Cl. Naturhist. Tydſt. Kn. Vo. La.

Tiden til Afgangseramen er endnu ikke bestemt, men vil i sin Tid paa anden Maade blive bragt til Publicums Kundskab.

Onsdagen den 31te Juli til en Tid, som nærmere vil blive bestemt, befjendtgjøres Cramens Udfald for Disciplene. Mandagen den 2den September holdes Proven over de nyammeldte Disciple. Tirsdagen den 3de September tager Underviſſningen for det nye Skoleaar sin Begyndelse.

Disciplenes Fædre og Værger, samt andre Skolens
Velhyndere indbydes herved til at høre den mundtlige Deel
af Hovederamen og Afgangseramen, samt Proclamationen
efter Afgangseramen med deres Nærværelse.

Fredrikshborg den 1. Juli 1850.

H. M. Flemmer.

1850.